ŽEMAIČIŲ sostinėje – XIX a. Telšių planų ir žemėlapių paroda

Donata KAZLAUSKIENĖ
Nuotraukos Loretos NORVAIŠIENĖS

Žemaičių muziejaus „Alka“ muziejininkė-rinkinio saugotoja Irma Kontautienė

Parodos pristatymo akimirka

Telšių Sakralinio paveldo ekspozicijoje (adresas: Katedros a. 6), švenčiant 232-ąjį Telšių miesto gimtadienį, Žemaičių muziejus „Alka“ pristatė nemažo visuomenės dėmesio sulaukusią parodą „Įsivaizduojant miestą: XIX a. Telšių planai ir žemėlapiai“, pasakojusią apie šiame amžiuje vykusią Telšių miesto plėtrą bei neįgyvendintas miestelėnų vizijas. Ji veikė iki 2024 m. sausio 6 dienos. Parodos atidarymo metu ją pristatė muziejininkė-rinkinio saugotoja Irma Kontautienė ir ekskursijų vadovė Janina Bucevičė. Renginys pradėtas muziejaus įkūrėjo Prano Genio sukurto eilėraščio „Džiugo varpai“ eilėmis. Susirinkusius renginio dalyvius su ypatinga miestui diena pasveikino J. Bucevičė. Kalbėdama Žemaičių muziejaus „Alka“ direktorė Eva Stonkevičienė pažymėjo, kad džiaugiasi, jog muziejus yra „svarbi miesto dalis ir tie lobynai, kuriuos yra sukaupęs Žemaičių muziejus „Alka“, atliepia rajono, miesto ir viso regiono identitetą. Šiandien mes, kaip dera per gimtadienį, dovanojame prisiminimus. Tas turtas, kuris išsaugotas muziejuose, yra mūsų tautos tapatybės pagrindas. Dėkojame Dievui, kad šiame sunkiame geopolitiniame kontekste šiandien drąsiai galime didžiuotis kilme, pasakoti apie savo šaknis ir praeitį. Esu dėkinga visiems, kurie suvokia viso šito dalyko prasmę ateičiai. Su gimtadieniu!“

Parodos pristatyme dalyvavusi Telšių rajono savivaldybės vicemerė Agnė Jakavičiutė-Miliauskienė, tęsdama direktorės mintį, pabrėžė, kad gruodžio 6-oji yra ne tik miesto, bet ir visos bendruomenės gimtadienis. „Smagu, kad tokioje susitelkusioje Žemaičių muziejaus „Alka“ bendruomenėje gimsta nuostabios idėjos, kaip pristatyti miestą ir nustebinti visus“, – pasidžiaugė vicemerė.

Kartu su planais ir žemėlapiais parodoje buvo eksponuojami ir XX a. pr. išleisti atvirukai. Vienas jų itin reikšmingas minimai datai. J. Bucevičė papasakojo, kad šis atvirukas su miesto vaizdu ir 1910m. gruodžio 6-ąją užrašytu sveikinimu Šv. Mikalojaus vardo dienos proga muziejaus rinkiniuose buvo surastas ruošiant eksponatus parodai.

Parodos pristatymo metu į diskusiją išsirutuliojęs I. Kontautienės, J. Bucevičės ir parodos lankytojų pokalbis atskleidė nemažai daugeliui muziejaus bičiulių dar nežinomų Žemaitijos sostinės istorijos, Telšių miesto raidos faktų.

Žemaičių muziejuje „Alka“ saugomi XIX a. Telšių miesto esamos padėties planai parodo miesto plėtros galimybes ir prisitaikymą prie landšafto, pateikia nemažai informacijos apie miesto gatvių tinklo formavimąsi, naujų visuomeninių pastatų pastatymą ir gyvenamųjų namų bei gyventojų skaičiaus augimą. XIX a. projektiniai planai atspindi carinės Rusijos administracijos ir to meto projektuotojų norą įsprausti Telšių miestą į stačiakampio plano rėmus pagal formaliosios planimetrijos principus, visiškai neatsižvelgiant į esamą miesto užstatymą bei gamtines sąlygas.